

MEMÒRIA D'ACTIVITATS 2009

1) PROJECTES

1.1 PROJECTE MUSSOL

Seguiment amb radiotransmissors

- Seguiment de 8 individus alliberats del CRFS de Torreferrussa, marcats amb radiotransmissors, a més d'un individu control salvatge.

El seguiment s'ha dut a terme mitjançant finançament de la Caixa de Manlleu, en aquest moment resta el 50% de finançament. Aquest s'executarà enguany (2010) seguint el marcatge d'individus del CRFS i polls de niu salvatges.

Censos

S'han realitzat censos de la població de mussol en 3 zones:

- **Zona 1: Manlleu, Torelló i l'Esquirol.** En aquesta zona d'estudi s'ha estimat que el número de parelles es manté respecte als censos d'anys anteriors.
- **Zona 2: Gurb, Vic.** El seguiment de les parelles actuals ha constatat que la població de mussol comú en aquesta zona s'està recuperant. S'han ocupat quatre de les caixes que havien estat col·locades en territoris perduts.
- **Zona 3: Lluçanès.** S'ha realitzat un extens treball de seguiment de la població relictual de mussol comú al Lluçanès. S'ha realitzat una prospecció dels hàbitats favorables que hi ha als municipis de Olost, Perafita, Lluçà, Sant Boi de Lluçanès i Prats de Lluçanès. S'han realitzat dos censos acurats de la població resident a Prats de Lluçanès, ja conegut fa uns anys. Els resultats han donat set parelles reproductores. L'estudi i l'anàlisi de totes les dades obtingudes han permès fer un article científic per a publicar a la Revista Catalana d'Ornitologia.

Acords de custòdia

- **Fincs de Niubó**

Des de l'Octubre del 2008 el GNO té un acord de custòdia amb la finca de Niubó de Manlleu. Al llarg del 2009 s'han portat a terme les següents activitats:

- Definir diverses actuacions prioritàries per tal de conservar i potenciar tant les espècies de fauna i flora com els hàbitats.

- S'han presentat aquests projectes a diverses convocatòries d'ajuts (Fundacion Biodiversidad i Ajuts de les Caixes del Departament del Medi Ambient).
  - S'ha obtingut finançament de la Caixa de Pensions per tal d'executar actuacions de conservació en espais agroforestals en finques en custòdia (especialment pel mussol comú, la gralla i espècies d'amfibis vinculades a basses agrícoles).
  - S'han instal·lat diverses caixes niu a la finca.
  - Es va fer una visita durant el curs de conservació del mussol comú a Osona, en el marc del cursos naturalistes de la ICHN.
  - Es va realitzar un cens de micromamífers.
  - S'han establert zones sensibles on és prioritari actuacions per evitar l'efecte de l'erosió sobre arbres amb perill de descalçament.
- **Diurnes**
    - Es va signar l'acord de custòdia amb els propietaris a l'octubre del 2009.
    - Aquesta finca forma part de l'àrea on des de fa anys es realitza el seguiment del mussol comú.
    - La propietat té un elevat interès en conservar i potenciar la fase arbòria de la vegetació de la finca. Per part del GNO també estem interessats en potenciar a nivell paisatgístic i d'ecosistema, el mosaic el mosaic agrícola forestal, en especial polígons de vegetació arbòria i marges arbustius (refugi, alimentació i microcorredors ecològics per petits mamífers, passeriformes i artròpodes), a més de la resta de valors naturals i paisatgístics de la finca.
    - Per això s'ha redactat el projecte de recuperació d'una superfície arbrada de la finca (actualment ocupada per conreu abandonat), d'acords amb els objectius de conservació dels diversos projectes i la informació històrica de la finca.

Seguiment de caixes niu

- S'ha realitzat el seguiment de les caixes niu instal·lades a les 3 zones de la comarca on es porta a terme el projecte mussol.

1.2 PROJECTE BASSES

Catàleg de basses

- Ampliació dels cens existent, afegint-hi prop de 150 basses més. A desembre de 2009 el registre conté 272 basses

- Actualització de la informació de basses ja catalogades, completant les dades que faltaven.
- S'està finalitzant el catàleg complet de basses del terme de Taradell per encàrrec de l'ajuntament. S'hi inclouran les fitxes de cada bassa, base de dades, propostes d'actuació prioritàries i cartografia del terme amb la ubicació de totes les bases.

Actuacions sobre basses

- Instal·lació de xarxa-escala a La Sala (El Brull) al gener.
- Instal·lació de xarxa-escala a Boldrons (Collsuspina) al març.
- A Masferrer s'han fet dues actuacions:
  - Març: canalització de l'aigua per sota el camí fins la bassa
  - Novembre: neteja de 200 m. de rec de desguàs cap a la bassa.

Queda pendent: monitoritzar els poblaments d'amfibis i vegetació aquàtica, i valorar la possibilitat de instal·lar-hi un cartell explicatiu.

Altres actuacions

- Segueix la col·laboració amb l'àrea de prevenció d'incendis de la Diputació de Barcelona per solucionar el problema de les basses de les ADF. S'han fet contactes amb responsable del Baix Ebre per conèixer les seves accions de protecció de la fauna en relació a les basses de les ADF.
- Segueix el contacte amb L'Espai Guillerries - Savassona, pendent de concretar el tipus i abast de la col·laboració per l'any 2010, en relació amb la conservació i restauració de basses.
- Visita a les basses de l'estany del Coll a Rupit i Pruit, on els masovers estan interessats en una actuació de millora de la bassa i en un acord de custòdia del territori.
- Xerrada "Els amfibis d'Osona" a la Agrupació Astronòmica d'Osona el dia 12/05/09.
- Publicació de l'article "Els amfibis del Collsacabra" a la Revista Cingles (Tavertet).

1.3 PROJECTE DE RECUPERACIÓ DE LA GRALLA

- S'han aconseguit acords verbals amb 3 finques de l'entorn de la zona d'alliberament per a que incorporessin una de les mesures agroambientals

proposades: manteniment de la vegetació arbustiva i arbòria dels marges agrícoles.

- S'ha iniciat el projecte de recuperació de la gralla a partir de 41 polls de gralla procedents, en la seva majoria, del secà de Balaguer i Castelló de Farfanya. Després d'haver realitzat la seva cria i aclimatació durant 2,5 mesos mitjançant el mètode Hacking en un cobert de la finca La Riera de Torelló, es van alliberar 37 gralles el juliol de 2009.
- S'ha fet el seguiment de les gralles alliberades:
Durant els dos primers mesos la majoria de gralles (20 – 30 ex.) es van establir a la mateixa finca de l'alliberament i en una finca veïna del terme de Torelló. A partir de la darrera setmana d'octubre les gralles van iniciar la dispersió tardoral distribuint-se en un mínim de 2 grups (de 7 i 12 ex.) situats entre 2 i 10 Km. del punt d'alliberament, mostrant preferència pels dormidors mixtes amb garses.

Actuacions previstes pel 2010:

- Establir d'acords de custòdia del territori en les finques on s'actuï i s'hi facin algunes de les mesures agroambientals proposades.
- Instal·lar o condicionar un voladís a la finca del Castell de Vilagelans (Gurb) on el GNO hi té un acord de custòdia signat des del 2004
- Instal·lar més caixes niu a l'entorn de la finca la Riera per tal de facilitar la nidificació dels exemplars alliberats. Pel 2010 està previst de tornar-hi a realitzar el Hacking.
- Tramitar els permisos per tal de poder criar i alliberar en els dos propers anys un mínim de 40 – 50 polls per any, i així assolir una població mínima que permeti assegurar el futur de l'espècie a la Plana de Vic i que pugui generar excedents poblacionals per tal de colonitzar, en un futur, comarques veïnes on la gralla hi era present 15 anys enrera.

2) CUSTÒDIA DEL TERRITORI

- A l'octubre de 2009 s'ha signat un nou acord de custòdia amb els propietaris de la Finca de Diumeres (Torelló).
- S'han establert contactes amb els propietaris de la finca de Corcó.
- S'ha impulsat, conjuntament amb el CERM el Fòrum per l'Impuls de la Custòdia a Osona (FICTO)
- Participació en les III Jornades Tècniques de la XCT
- S'ha format part de la Comissió organitzadora de la VI Reunió de la XCT

- Assistència i presentació del FICTO a la VI Reunió de la XCT
- S'ha participat a la reunió i procés de formació del Grup de Treball de Custòdia Agrària, del qual el GNO en forma part.

3) PLA DE GESTIÓ DE LA FINCA DELS CINGLES DE L'AVENC DE TAVERTE

- S'ha elaborat i lliurat el pla de gestió de la finca dels cingles de l'Avenc de Taverter a l'Àrea de Territori i Paisatge de l'Obra Social de Caixa Catalunya
- S'han iniciat algunes de les actuacions previstes en el pla de gestió:
  - Estudi de la producció de les pastures
  - Construcció d'una bassa al Torrent de l'Abeurador

4) DIVULGACIÓ

4.1 SORTIDES NATURALISTES

Data	Sortida	Responsable
21/02/09	Cicle de descoberta del Territori: Pla de Serrarols i Roc Gran	Carles Martorell
29/03/09	El Mussol comú	Jordi Baucells
04/04/09	Jornada d'Anellament	Martí Rodríguez
18/04/09	Els Amfibis, sortida d'amfibis a la bassa del Grau (El Brull)	Josep Roca
10/05/09	Cicle de descoberta del Territori: Gorg de Llitons i Puig Castellet (Folgueroles)	Carme Casas
16/05/09	Les orquídes. Sant Miquel de Serrarols (L'Esquirol)	Carles Martorell Ramon Pou
14/05/09	Els boscos humits del Collsacabra. Torrent de Balà (Cantonigrós)	Carme Casas
28/06/09	Fauna aquàtica. Riberes del Ter	Marc Ordeix
26/07/09	Els Odonats. Pantà de Reixac (Olost)	Josep Garcia-Moreno
14/11/09	Els Bolets. Bosc de Can Talaia – Gasala (Taradell)	Jordi Baucells Carme Casas

4.2 CURSOS, XERRADES, CONFERÈNCIES,....

- Curs naturalista de la ICHN: Curs sobre el mussol comú
- Xerrades de natura a les escoles de Torelló, Lluçanès (Lluçà) i Taradell.
- Sortida de camp amb alumnes de l'escola de Les Pinediques de Taradell. Maig 2009.

- Exposicions de bolets
  - El mes d'octubre es va organitzar una exposició de bolets, conferència i sortida de camp a Sant Boi de Lluçanès.
  - Durant la Setmana de la Ciència, el GNO col·labora amb la Universitat de Vic, en la organització de l'exposició de bolets que es fa al vestíbul de l'edifici de la Torre dels Frares. Al novembre de 2009 s'hi varen exposar unes 220 espècies.

5) ALTRES ACTIVITATS

- Concurs de fotogràfic de botànica: abril-juliol 2009
- Marató Ornitològica de tardor: 15 de setembre a 15 de novembre.
- Cens d'ocells aquàtics hivernants: 16/01/09. 20 participants.
- Col·locació de 14 cartells explicatius dels valors naturals a l'EIN del Collsacabra, en el municipi de l'Esquirol
- S'ha començat a organitzar, juntament amb col·legues del país basc i Holanda, el V Congrés Mundial de Mussol Comú pel mes de febrer de 2011 a Vic.
- S'ha fet el cens planificat de duc, el cens de falcó pelegrí dins el marc del cens nacional de falcó pelegrí, s'ha fet un estudi de la densitat de gamarús en set tipus de bosc diferents.
- Al març de 2009 es va participar en la Festa de l'Arbre de Muntanyola.
- Sessió científica de la ICHN 2008-09: 25 de febrer de 2009

El GNO participa en la coordinació de la Sessió Científica de la ICHN que es fa cada any a la Universitat de Vic:

Conservació de fauna en ambients agrícoles, a càrrec de David Giralt, biòleg de l'Àrea de Biodiversitat del Centre Tecnològic Forestal de Catalunya.
Dimecres

Nº assistents: 50-60 persones